

Antwoord op Statenvragen PS2023-417

De leden van
Provinciale Staten

Beantwoording schriftelijke Statenvragen Statenlid Van Kaathoven van SP over Omgang met wolven die niet schuw gedrag vertonen.

Ingevolge het bepaalde in artikel 39 van het Reglement van Orde Provinciale Staten van Gelderland doen wij u hieronder het antwoord van ons college op de vragen van Statenlid Van Kaathoven toekomen.

Inleiding van de vragensteller:

In de omgang met de in Gelderland teruggekeerde wolf moet de veiligheid van mensen te allen tijde voorop staan. Normaal zijn wolven schuw en is de kans op incidenten met mensen zeer laag. Maar soms vertonen specifieke wolven gedrag dat als 'niet schuw' te bestempelen is. Als het dier nauwelijks afstand tot mensen houdt, is dat reden tot grote zorg. In 2022 werd duidelijk dat een wolf op de Hoge Veluwe dit gedrag vertoont (of vertoonde). Zie o.a.

<https://www.rtlnieuws.nl/editienl/artikel/5342719/wolf-hoge-veluwe-tam-filmpje-familie-stichting-faunabescherming-aangifte>

Er zijn protocollen om met dit onacceptabele gedrag om te gaan. Snel en adequaat ingrijpen is geboden om incidenten met mensen te voorkomen. Concreet betreft dit: observeren en documenteren, oorzaken van ongewenst gedrag opsporen en wegnemen, zenderen en verjagen gericht op het voorkomen van de laatste ultieme stap, het doden van betreffende wolf. Diverse organisaties waaronder de Zoogdierverseniging en Natuurmonumenten hebben de provincie Gelderland gevraagd om het dier te zenderen en te verjagen. Zij spreken van een 'acute, zeer gevaarlijke situatie'. Zie publicatie van 10 november 2022:

<https://www.zoogdierverseniging.nl/nieuws/2022/provincie-moet-ingrijpen-op-tamme-wolf-hoge-veluwe>

Zij stellen: In 2019 is het IPO-wolvenplan vastgesteld. In dit plan worden verschillende scenario's uitgewerkt van situaties met wolven, die tot problemen kunnen leiden. Het plan geeft houvast en duidelijkheid aan overheden, terreineigenaren, boeren en andere betrokkenen hoe om te gaan met de wolf en probleemsituaties te voorkomen. In het plan is ook een scenario opgenomen voor de situatie waarin een wolf herhaaldelijk te dicht in de buurt van mensen

Datum

16 mei 2023

Zaaknummer

2023-005967

Blad

2 van 4

komt. De te nemen maatregel daarbij is zenderen en verjagen. Zenderen betekent dat de wolf wordt verdoofd en een halsband om krijgt dat een gps-signaal afgeeft. Verjagen kan met zogenaamde niet-lethale munitie. Zenderen is echter onlosmakelijk verbonden met de actie 'verjagen'. Alleen door het zenderen van de wolf kan goed gecontroleerd worden of verjaging werkt: je kunt dan precies de gangen van de wolf nagaan en checken of hij zich nog in de buurt van mensen begeeft. Ook kun je op deze manier nagaan of de tamme wolf inderdaad één individu is of dat er mogelijk meer tamme wolven in het gebied zijn.

Alle middelen en vereiste vergunningen voor het zenderen van de 'tamme' wolf lagen in principe al klaar of hadden binnen 12 uur gereed kunnen zijn. Het enige wat ontbrak was de toestemming tot het betreden van het terrein. De provincie Gelderland heeft het protocol van het wolvenplan echter niet gevolgd en voor zover bekend hier nog steeds geen actie op ondernomen anders dan het voorstel om met paintball geweren te gaan schieten, wat niet als actie in het IPO Wolvenplan 2019 en protocollen staat en door de rechter uiteindelijk is afgewezen. Daarmee is er nog steeds sprake van een wolf in Gelderland (vermoedelijk op de Hoge Veluwe) met probleemgedrag, wat kan veranderen in een echte probleemwolf.

Het Belgische INBO dat een advies gaf over de situatie schrijft: 'Het IPO (2019) hanteert het principe "Veiligheid van mensen staat in alle gevallen voorop" (IPO 2019)'. Dit kan momenteel niet gegarandeerd worden met het gevoerde beleid ten aanzien van deze wolf.' Zie: INBO 9 november 2022 'Advies over de aanpak van een niet schuwe wolf op de Hoge Veluwe'.

Vraag 1:

Sinds wanneer was de provincie Gelderland ervan op de hoogte dat een wolf op de Hoge Veluwe herhaaldelijk te dicht in de buurt van mensen gekomen is? Sinds wanneer was de Hoge Veluwe op de hoogte van een wolf met te tam gedrag? Wanneer heeft de Hoge Veluwe de provincie actief geïnformeerd over het tamme gedrag van deze wolf of wolven?

Antwoord:

Op 7 oktober 2022 zijn wij geïnformeerd door Zoogdierverseniging dat op Stichting Het Nationale Park de Hoge Veluwe (het park) sprake was van een probleemsituatie met een wolf. Wij kregen daarbij het advies om tot afschrikken over te gaan. Die dag hebben wij het park geïnformeerd, wij weten niet hoe lang zij al op de hoogte waren.

Vraag 2:

Welke stappen heeft de provincie Gelderland gezet toen het probleemgedrag van de wolf op de Hoge Veluwe bij haar bekend werd? Graag ontvangen wij een overzicht van getroffen maatregelen uitgezet in de tijd.

Antwoord:

Zie daarvoor het bijgevoegde Logboek probleemsituatie wolf Hoge Veluwe, oktober 2022.

Vraag 3:

Waarom heeft het college van GS niet de bestaande protocollen (IPO wolvenplan 2019) gevolgd? Concreet, waarom is betreffende wolf niet gezenderd terwijl hier wel alle mogelijkheden

Datum

16 mei 2023

Zaaknummer

2023-005967

Blad

3 van 4

voor aanwezig waren? Welke methoden, naast het door de rechter niet toegestane gebruik van een paintball geweer, had de provincie nog meer om de wolf te verjagen? Heeft de provincie experts geraadpleegd over methoden van verjagen en wat was het advies van de betreffende experts? Waarom is na de rechtszaak niet alsnog op andere methoden van verjagen over gegaan?

Antwoord:

Wij hebben het IPO Wolvenplan en de daarin voorgestelde aanpak gevolgd. Zenderen kan onderdeel zijn van een afschrikactie maar daar hebben wij in dit geval niet voor gekozen en dat hebben wij uitgelegd in onze ontheffing voor toepassing van de paintball als afschrikmiddel. Wij hebben experts betrokken bij de keuze voor de verjagingsmethode en paintball kwam als beste optie naar voren. Naar aanleiding van de uitspraak van de voorzieningenrechter hebben wij de ontheffing opnieuw vastgesteld met een betere motivering en aanvullende voorschriften.

Vraag 4:

Door minimaal elk kwartaal uitwerpselen van de in het park aanwezige wolven te laten verzamelen en analyseren bij één van de laboratoria van de bij CE Wolf aangesloten onderzoeksinstituten, ontstaat een beeld van de aanwezige wolven. Is de provincie bereid om de aanwezige wolven op de Hoge Veluwe op deze wijze te laten monitoren?

Antwoord:

Nee, wij hechten er aan dat monitoring van de aanwezigheid van wolven in Gelderland wordt uitgevoerd conform het Monitoringsplan Wolf 2019 dat landelijk is vastgesteld. Daarin staat beschreven hoe monitoring van een territoriaal wolvenpaar met jongen plaatsvindt. Dat gaat verder dan alleen het verzamelen van DNA van uitwerpselen. De wolvenmonitoring wordt uitgevoerd of gecoördineerd door Zoogdiervereniging in opdracht van onze werkorganisatie BIJ12. Dit vergt dan de medewerking van terreineigenaren, Zoogdiervereniging heeft daartoe echter geen toestemming van het park. We zien geen kans om dit op korte termijn te veranderen of aanleiding dit nu zelf op te pakken. We zijn wel in gesprek met het park over haar eigen wolvenmonitoring en welke meerwaarde dat kan hebben.

Vraag 5:

Bent u het met de SP-fractie eens dat de provincie in haar beleid betreffende wolven de veiligheid van mensen voorop moet stellen? En dat de beste wijze om bij probleemgedrag deze te garanderen het zo snel mogelijk en volgens protocollen optreden is? En bent u het met ons eens dat als dat wordt nagelaten er een onnodig groot risico is op incidenten met mensen?

Antwoord:

Ja.

Vraag 6:

Bent u bereid om alsnog adequaat en volgens bestaande protocollen op te treden in het geval van betreffende wolf op de Hoge Veluwe en mogelijke toekomstige gevallen? Zo ja, per wanneer? Zo nee, waarom niet en wat gaat u dan wel doen?

Antwoord:

Datum

16 mei 2023

Zaaknummer

2023-005967

Blad

4 van 4

Wij volgden en volgen de bestaande protocollen en wijzen in dat kader op de door de gezamenlijke provincies op 13 april 2023 vastgestelde Interventierichtlijnen bij het Interprovinciaal Wolvenplan. Dit document is beschikbaar via onze website [De wolf in Gelderland](#). Zie ook het antwoord op vraag 3.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends - Commissaris van de Koning

Miriam Nienhuis-van Doremaele - Secretaris